

Protocol voor het weigeren van behandeling met humane bloedproducten (Jehovah's Getuigen)

Sommige mensen willen niet behandeld worden met bloedproducten van een ander. Jehovah's Getuigen vormen daar een goed voorbeeld van. Na gesprekken met vertegenwoordigers van dit geloof bleek dat er verschillen zijn in de behandelingen die iemand wel of niet wil ontvangen. Ook tijdens de coronapandemie bleken er mensen te zijn die geen bloedproduct willen krijgen van mensen die gevaccineerd zijn tegen corona.

Wat zijn bloedproducten?

Bloedproducten zijn middelen die uit bloed van mensen zijn gemaakt. Dit bloed wordt gegeven door vrijwilligers. Deze mensen worden bloeddonoren genoemd.

Let op: er wordt niet getest of patiënten COVID-19 hebben doorgemaakt of gevaccineerd zijn tegen COVID-19.

Welke bloedproducten zijn er?

We noemen alles wat uit donorbloed gemaakt wordt een bloedproduct. Hieronder volgt een korte beschrijving.

Meer informatie kunt u ook vinden in de folder over [bloedtransfusie](#).

Er zijn 3 delen van bloed die via een bloedtransfusie worden gegeven. Dat wil zeggen dat ze in een zak zitten en via een infuus bij u toegediend worden.

1. Rode bloedcellen Erytrocytenconcentraat

Deze bloedcellen zorgen ervoor dat zuurstof vanuit de longen naar de rest van het lichaam worden gebracht. U kunt een tekort aan rode bloedcellen (bloedarmoede) krijgen door een ziekte of door een bloeding, bijvoorbeeld na een ongeluk. Als het aantal rode bloedcellen te laag wordt kan er schade ontstaan aan uw lichaam, doordat er te weinig zuurstof rondgebracht kan worden. En daardoor kunt u bijvoorbeeld een hartaanval, beroerte of uitval van de nieren krijgen. Of er zelfs aan overlijden.

2. Bloedplaatjes Trombocytenconcentraat

Bloedplaatjes zijn nodig om een korstje te maken als er ergens in uw lijf een bloedvat kapotgaat. Dit zorgt ervoor dat het niet blijft bloeden. Als u te weinig bloedplaatjes heeft of middelen gebruikt die de werking van bloedplaatjes remmen dan kan u dat merken doordat u snel blauwe plekken krijgt. Of makkelijk bloeden van het tandvlees.

Als u een ernstige bloeding heeft, kan het nodig zijn om extra bloedplaatjes toe te dienen. Omdat anders de bloeding niet gestopt kan worden. En als een ernstige bloeding niet gestopt kan worden kunt u daardoor ernstig gehandicapt raken. Of zelfs overlijden.

3. Plasma

Plasma bevat allerlei belangrijke stoffen. Zoals stoffen die nodig zijn om, samen met de bloedplaatjes, een korstje te maken als er een bloeding is. Of stoffen die nodig zijn om infecties en ontstekingen te bestrijden. Een infectie is een ziekte die ontstaat doordat er een piepklein beestje schade maakt in uw lijf. Die piepkleine beestjes noemen we micro-organismen. Voorbeelden zijn een bacterie of een virus.

Bij een ernstige bloeding of ontsteking kan plasma worden gegeven om de bloeding of ontsteking te stoppen (bloedtransfusie) en de ziekte te behandelen (plasmaferese). Als een ernstige bloeding of ontsteking niet gestopt kan worden, kunt u ernstig gehandicapt raken. Of zelfs overlijden.

Er worden daarnaast meerdere medicijnen gemaakt van bloed van bloeddonoren.

4. Stollingsfactoren

Stollingsfactoren zijn nodig om, samen met bloedplaatjes, een korstje te vormen bij schade in het lichaam. Zie ook de uitleg bij bloedplaatjes en plasma hierboven.

- Fibrinogeen (Haemocomplettan)
- Protrombinecomplex (Cofact)
- Geactiveerd protrombinecomplex (Feiba)
- Factor VIII (Octanate)
- Von Willebrand Factor (vWF)
- Factor VIII/vWF (Haemate P)
- Factor XIII (Cluvot)
- TachoSil = medicinale spons of weefsel-lijm (gecoat met fibrinogeen en trombine)
- Geactiveerd factor 7 (Novoseven). Een bijzonder medicijn in deze categorie is geactiveerd Factor VII. In het ETZ wordt het middel gebruikt dat in de fabriek wordt gemaakt. Maar het is niet uit te sluiten dat er dierlijke componenten inzitten. Waardoor sommige mensen dit middel ook niet willen krijgen.

5. Immunoglobulines

Immunoglobulines zijn onderdeel van het afweersysteem. Zij helpen het lichaam herkennen of er een infectie is. Dat wil zeggen dat er hele kleine beestjes in het lichaam zijn binnen gekomen die ziekte kunnen veroorzaken. Die hele kleine beestjes noemen we micro-organismen. Voorbeelden zijn virussen en bacteriën. Immunoglobulines helpen het lichaam ook met het herkennen van lichaamsvreemde andere stoffen die schadelijk kunnen zijn. Zoals bloed van een ander, wat bijvoorbeeld ook kan voorkomen in de zwangerschap en/of bij de geboorte van een baby.

Als er risico is op bepaalde infecties of bloed - bloed contact bij de geboorte kunnen we immunoglobulines geven om te zorgen dat de hele kleine beestjes of verkeerde stoffen (rhesus) direct worden weggevangen. Zodat u er niet ziek van wordt. Dit is iets anders dan vaccinatie! Vaccinaties worden nooit gemaakt van donorbloed.

Voorbeelden van veel gegeven immunoglobulines zijn:

- Tetanus immunoglobulines. Toegediend al u bijvoorbeeld in een roestige spijker bent getrapt.
- Rhesus immunoglobulines. Toegediend aan de moeder tijdens zwangerschap en/of bij de geboorte van een baby.
- Hepatitis B immunoglobulines. Toegediend als u zich bijvoorbeeld aan een gebruikte naald heeft geprikt.

6. Albumine

Dit medicijn zorgt ervoor dat er voldoende vocht in de bloedvaten kan blijven. Het werkt als een spons die water vasthoudt. Hoe kleiner de spons, hoe minder water die vast kan houden. Het wordt gegeven bij onder andere leverziekten. Om te voorkomen dat een dikke buik en dikke benen ontstaan. Of om te voorkomen dat de bloeddruk te laag wordt als er vocht uit de buik wordt gehaald.

7. Alfa-1 proteïnaseremmers

Dit medicijn kan schade aan de longen voorkomen bij een aangeboren afwijking.

8. Hemine

Dit medicijn is een onderdeel van de behandeling van porfyrie.

Welke technieken zijn er waarmee iemand zijn eigen bloed via een apparaat weer wordt teruggegeven?

Er worden in Nederland 3 technieken gebruikt om bloed dat uit het lichaam komt via een apparaat en infuus weer terug te geven aan de patiënt. Bloed kan worden opgevangen via speciale infusen in de lies, hals of de arm. Ook kan het worden opgevangen op de plek van een operatie. Het bloed wordt via slangen naar een apparaat geleid wat het bloed zuivert en klaarmaakt om terug gegeven te worden. Het bloed wordt via infusen weer teruggegeven aan de patiënt. Het bloed blijft in deze systemen steeds in verbinding met het lichaam.

In het ETZ wordt gebruik gemaakt van 2 technieken:

1. Dialyse (of CVVH)

Dit apparaat neemt de functie van de nieren over. Het verwijdert afvalstoffen uit het bloed en kan ook vocht uit de bloedbaan halen als u zelf niet meer plast.

2. Cell Saver

Dit apparaat vangt tijdens een operatie het bloed dat u verliest op. Na filteren wordt dan uw eigen bloed weer aan u teruggegeven.

NB Dit is geen volledig overzicht van alle bestaande technieken.

Is behandeling met uw eigen bloed mogelijk?

Ja. Het is mogelijk om voor een operatie uw eigen bloed te doneren. Dat heet een autologe bloedtransfusie. Dit kan echter niet altijd. Het kan alleen als:

- Er voldoende tijd tussen de bloedafname en de operatie zit om van de bloedafname te herstellen. Het kan dus niet bij een operatie die op korte termijn of in een spoedsituatie moet worden uitgevoerd.
- U fit genoeg bent. Het kan niet als u ernstige bloedarmoede heeft. Dat wil zeggen dat u te weinig rode bloedcellen in uw bloed heeft.
- Uw bloedvaten geschikt zijn om bloedafname mogelijk te maken.

Meer informatie kunt u ook vinden in de folder over [bloedtransfusie](#).

Wat moet u doen als u bepaalde behandelingen niet wil?

Als u WÉL behandeld wilt worden met bloedproducten, hoeft u niets te doen.

Als u niet behandeld wilt worden met één of meer van bovengenoemde bloedproducten, bespreek dit dan met zowel de huisarts als de dokter die u in het ziekenhuis behandelt. Als u bij meerdere dokters in het ziekenhuis bent, bespreekt u dit dan met elk van die dokters. Uw wensen worden dan vastgelegd in uw dossier. Zodat we niet per ongeluk alsnog een bloedproduct geven als u dit niet wil.

Bedenk goed voor welke situatie dit geldt.

1. Ik wil NOOIT een bloedproduct krijgen
2. Ik wil WEL een bloedproduct krijgen als ik dood kan gaan, maar NIET als ik gehandicapt kan raken.
3. Ik wil NIET een bloedproduct als ik dood kan gaan, maar WEL als ik gehandicapt kan raken.

Bedenk wel dat het lastig kan zijn om precies te onderscheiden in welke situaties u wel gehandicapt kan raken maar niet dood kan gaan. Dit ligt vaak dicht bij elkaar.

I

In het ziekenhuis zal voor elk product apart worden vastgelegd wat u precies wel en niet wil. In onderstaande lijst staan alle behandeling die worden besproken:

1. Rode bloedcellen (erytrocyten)
2. Bloedplaatjes (trombocyten)
3. Plasma
4. Bloed uit cellsaver
5. Bloed uit CVVH / dialyse
6. Factor VIII (factor 8)
7. Factor VIII / vWF (factor 8 in combinatie met von Willebrand factor)
8. Factor XIII (factor 13)
9. Fibrinogeen (Haemocomplettan)
10. Protrombinecomplex (Cofact)
11. Geactiveerd protrombinecomplex (Feiba)
12. Tachosil
13. Von Willebrand factor (vWF)
14. Albumine
15. Alfa-1-proteïnaseremmers
16. Hemine
17. Immunoglobulines

U kunt ook bespreken of een autologe bloedtransfusie voor u acceptabel is of niet.